

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26. stycznia 2018 roku (...) Bank Spółka akcyjna z siedzibą w W. (dalej zwana również N. Bank) wystąpiła przeciwko R. H. i M. H. o zapłatę solidarnie kwoty 43.579,99 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy procentowej kredytu lombardowego NBP w stosunku roczny, nie wyższej niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie, od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu od pozwanych według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż łączyła ją z pozwanymi umowa kredytu, która na skutek nie wywiązywania się przez pozwanych z obowiązku spłaty rat kredytu, uległa rozwiązaniu, w związku z czym zostali oni wezwani do spłaty zadłużenia. Na kwotę dochodzoną pozwem składa się kapitał główny w wysokości 40.000,00 zł, odsetki umowne w kwocie 322,22 zł, kwota 804,44 zł naliczona tytułem opłat i prowizji bankowych oraz odsetki za opóźnienie skapitalizowane na dzień poprzedzający wniesienie pozwu w wysokości 2.453,33 zł (pozew, k. 2-4).

W dniu 18. kwietnia 2018 r., wydany został w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz zapłaty, sygn. akt IX GNc 999/18, k. 127). Jego odpis został doręczony pozwanej M. H. w dniu 8. maja 2018 r. (k. 136), natomiast pozwanemu w dniu 14. maja 2018 r. (k. 156).

W dniu 21. maja 2018 r. pozwany R. H. wniósł sprzeciw od ww. nakazu zapłaty i zaskarżając go w całości, wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko strona pozwana zakwestionowała żądanie dochodzone pozwem co do zasady. Podniosła ona zarzut przedawnienia roszczenia (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 139-141).

W dniu 21. maja 2018 r. pozwana M. H. wniosła sprzeciw od ww. nakazu zapłaty i zaskarżając go w całości, wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 149-146).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24. lipca 2013 r. (...) Bank (...) Spółka akcyjna z siedzibą w W. (Bank) zawarła z M. H. i R. H., prowadzącymi działalność gospodarczą pod nazwą (...) spółka cywilna R. H. M. H. z siedzibą w L. (Kredytobiorca) umowę o kredyt odnawialny nr (...) na kwotę 40.000,00 zł, na warunkach określonych w Umowie i Regulaminie kredytowania działalności gospodarczej (Regulamin). Umowa została zawarta na okres od dnia podpisania umowy do dnia 30. czerwca 2014 r. Spłata kredytu miała następować z wpływów na rachunek rozliczeniowy Kredytobiorcy. Każdy wpływ środków zmniejszał wysokość zadłużenia, bez konieczności składania odrębnej dyspozycji Kredytobiorcy. Odsetki miały być płatne w ostatnim dniu miesiąca w formie kapitalizacji na rachunku rozliczeniowym Kredytobiorcy. Strony zastrzegły, że okres obowiązywania umowy zostanie automatycznie przedłużony o kolejne 12 miesięcy, przy zachowaniu dotychczasowej kwoty kredytu, pod warunkiem należytego wypełniania przez Kredytobiorcę obowiązków wynikających z umowy. Jeżeli Kredytobiorca nie dopełniał obowiązków wynikających z umowy, Regulaminu lub zaistnieją przesłanki, które w ocenie Banku mogą mieć negatywny wpływ na terminową spłatę kredytu – Bank najpóźniej na 30 dni przed upływem czasu jej obowiązywania przesłał do Kredytobiorcy informację o nieprzedłużeniu okresu jej obowiązywania oraz o obowiązku spłaty kredytu w terminie jego wymagalności. Kredytobiorca mógł zrezygnować z przedłużenia Kredytu na następne 12 miesięcy. Rezygnacja ta wymagała złożenia w terminie 30 dni przed upływem terminu spłaty Kredytu pisemnej dyspozycji rezygnacji z przedłużenia Kredytu Odnawialnego. Jeżeli kredytobiorca nie wyrażał zgody na przedłużenie Kredytu na następny okres, był zobowiązany spłacić kredyt w terminie oznaczonym w umowie (30. czerwca 2014 r.). Kredyt stawał się w całości wymagalny w następnym dniu po upływie okresu na jaki został udzielony, jeżeli umowa nie została przedłużona na kolejne 12 miesięcy.

W przypadku niedotrzymania przez Kredytobiorcę warunków umowy, Bank zastrzegł sobie prawo wypowiedzenia umowy, obniżenia kwoty kredytu lub podwyższenia oprocentowania kredytu/marży o 3 p.p., o czym Bank miał zawiadomić Kredytobiorcę w osobnej korespondencji. W zakresie nieuregulowanym umową miały zastosowanie postanowienia obowiązującego regulaminu, stanowiącego integralną część umowy oraz przepisy prawa polskiego. Umowa mogła zostać rozwiązana na warunkach i w trybie określonym w Regulaminie. W przypadku niedotrzymania przez Kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez Kredytobiorcę zdolności kredytowej Bank mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia, a w przypadku zagrożenia w opinii Banku upadłością klienta terminu 7-dniowego. Za niedotrzymanie warunków udzielenia kredytu uznawane było w szczególności m. in. opóźnienie w spłacie należności z tytułu Kredytu. W przypadku wypowiedzenia umowy Kredytobiorca jest zobowiązany do spłaty całego niespłaconego Kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami wynikającymi z umowy, najpóźniej następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia umowy (okoliczności bezsporne; umowa o kredyt odnawialny wraz z załącznikiem, k. 19-24, Regulamin kredytowania działalności gospodarczej, k. 40-44, tabela prowizji i opłat bankowych, k. 45-54).

W dniu 29. października 2016 r. (...) Bank (...) Spółka akcyjna z siedzibą w W. zmieniła nazwę na (...) Bank Spółka akcyjna z siedzibą w W. (okoliczności bezsporne).

Pismem z dnia 5. czerwca 2017 r., doręczonym w dniu 14. czerwca 2017 roku, (...) Bank złożyła M. H. i R. H. oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu, wobec niedotrzymania przez Kredytobiorcę terminów płatności oraz wezwała do zapłaty zadłużenia w kwocie 41.186,64 zł w terminie 30 dni. W przypadku uregulowania należności w terminie, wypowiedzenie umowy należało uznać za niebyłe. Termin określony w wezwaniu do zapłaty upłynął bezskutecznie (okoliczności bezsporne; oświadczenia o wypowiedzeniu umowy wraz z dowodem nadania, k. 25-39, potwierdzenie odbioru, k. 58).

W okresie od dnia 24. lipca 2013 r. do dnia złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy umowa o kredyt odnawialny ulegała kilkukrotnemu odnawianiu. Kredytobiorca korzystał w tym okresie z przyznanego limitu kredytowego i dokonywał w tym okresie wpłat na poczet spłaty zadłużenia (okoliczności bezsporne; historia naliczania odsetek, k. 166-177, wyciąg z rachunku bankowego, k. 178-192, raport zestawienia należności i spłat kredytu, k. 193-206).

W dniu 11. sierpnia 2017 r. (...) Bank wystawiła wyciąg z ksiąg banku nr (...), zgodnie z którym, zadłużenie R. H. i M. H. na dzień 11. sierpnia 2017 r. wynosiło 41.593,33 zł, na którą to kwotę składały się: kapitał główny w wysokości 40.000,00 zł, odsetki umowne za okres od dnia 25. lipca 2013 r. do dnia 24. lipca 2017 r. w kwocie 322,22 zł, kwota 804,44 zł naliczona tytułem opłat i prowizji bankowych oraz odsetki za zwłokę w wysokości 466,67 zł za okres od dnia 24. lipca 2017 r. do dnia 11. sierpnia 2017 r. (okoliczności bezsporne; pełnomocnictwo, k. 55-57, wyciąg z ksiąg banku, k. 59).

Stan faktyczny opisany powyżej był bezsporny między stronami niniejszego postępowania. Podstawę ustaleń stanowiły zatem twierdzenia strony powodowej niezakwestionowane albo wprost przyznane przez pozwanych, a zatem dotyczące faktów bezspornych.

Przedstawiony powyżej stan faktyczny Sąd ustalił ponadto na podstawie powołanych przy odpowiednich partiach ustaleń dowodów: dokumentów prywatnych. Powołane powyżej odpisy dokumentów prywatnych oraz wydruki, przedłożone przez powoda, uwierzytelnione przez pełnomocnika w trybie przewidzianym w przepisie art. 129 § 2 k.p.c. Strony nie kwestionowały wiarygodności załączonych do pism procesowych odpisów dokumentów prywatnych, Sąd zaś nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powód dochodził w niniejszym postępowaniu zapłaty należności z tytułu umowy kredytu, obejmującej kapitał kredytu, odsetki umowne, odsetki ustawowe za opóźnienie oraz opłaty z uwagi na dokonanie skutecznego wypowiedzenia łączącej strony umowy.

W niniejszej sprawie znajdują zatem zastosowanie przepisy ustawy z dnia 29. sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 939 ze zm.). Zgodnie z art. 69 ust. 1 tej ustawy, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Stosownie zaś do treści art. 75 ustawy Prawo bankowe, w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu, o ile ustawa z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne nie stanowi inaczej.

Zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu, wynikającym z przepisu art. 6 k.c. oraz stanowiącego jego odpowiednik procesowy art. 232 k.p.c., powód winien udowodnić okoliczności związane z zawarciem umowy kredytu, skutecznością wypowiedzenia tej umowy oraz wysokością dochodzonego roszczenia. W ocenie Sądu powód sprostał ciężarowi na nim obowiązkowi. Powód udowodnił okoliczności, z których swoje roszczenie wywodzi. Na potwierdzenie zasadności dochodzonego roszczenia powód przedłożył do akt sprawy dokumenty prywatne w postaci umowy kredytu wraz z regulaminem do umowy, oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, a także wyciągu z ksiąg banku. W tym miejscu wymaga podkreślenia, iż przedłożony przez powoda dokument w postaci wyciągu z ksiąg bankowych nie korzysta z mocy dowodowej tożsamej z mocą dowodową dokumentu urzędowego, a to ze względu na wyłączenie zawarte w art. 95 Prawa bankowego. Dokument ten natomiast ma charakter dokumentu prywatnego, stanowiącego – stosownie do treści art. 245 k.p.c. – dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie w nim zawarte. Złożenie takiego dokumentu nie ogranicza więc obowiązku wskazania przez powoda dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne, do czego obliguje strony art. 232 k.p.c., w szczególności odnośnie okoliczności przez pozwaną kwestionowanych. Jednakże w niniejszej sprawie strona pozwana nie kwestionowała zarówno faktu zawarcia umowy i jej treści, okoliczności wypowiedzenia umowy oraz wysokości dochodzonego roszczenia. W związku z tym powyższe okoliczności Sąd uznał za przyznane przez pozwanych na podstawie art. 230 k.p.c.

W związku z powyższym, wobec nie kwestionowania przez stronę pozwaną zasadności żądania pozwu w zakresie dochodzonej kwoty w łącznej wysokości 43.579,99 zł, uznać należało za przyznane przez stronę pozwaną okoliczności wykonania przez powoda umowy o kredyt, a następnie jej skuteczne wypowiedzenie, a co za tym idzie istnienie obowiązku zapłaty przez pozwanych zadłużenia w wysokości wskazanej w pozwie.

W sprawie będącej przedmiotem rozstrzygnięcia, istota sporu sprowadzała się do kwestii skuteczności podniesionego przez pozwanych zarzutu przedawnienia dochodzonego roszczenia. W ocenie Sądu zarzut ten nie zasługiwał na uwzględnienie.

Strona pozwana słusznie podniosła, iż dochodzone przez powoda roszczenie - o zwrot kredytu - ma związek z prowadzoną przez strony działalnością gospodarczą, a zatem w niniejszej sprawie zastosowanie znajdzie przepis art. 118 k.c., zgodnie z którym termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata. Taki sam pogląd został wyrażony w orzecznictwie w analogicznej sytuacji – odnośnie trzyletniego terminu przedawnienia roszczeń banku wynikających z umowy kredytu odnawialnego, udzielonego w rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym, gdzie roszczenia z umowy rachunku bankowego przedawniają się z upływem dwóch lat – art. 731 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10. października 2003 r., II CK 113/02, OSP Nr 11/2004 poz. 141; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30. stycznia 2007 r., IV CSK 356/06; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2. października 2008 r., II CSK 212/08, OSNC Nr 3/ 2009 poz. 60).

Dla oceny zgłoszonego zarzutu przedawnienia istotne znaczenie miało natomiast ustalenie początkowej daty biegu terminu tego przedawnienia. Zgodnie z art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym

roszczenie stało się wymagalne. Przy czym wymagalność roszczeń może zależeć od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, czyli powoda. Reguła ta dotyczy tzw. zobowiązań bezterminowych, a więc takich, w których termin spełnienia świadczenia nie został określony w treści samej czynności prawnej. Wymagalność tych roszczeń należy zatem określać przy uwzględnieniu art. 455 k.c. Zgodnie z treścią powyższego przepisu, jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Jeżeli zatem zobowiązanie jest bezterminowe to o jego przekształceniu w zobowiązanie terminowe decyduje wierzyciel przez wezwanie dłużnika do jego wykonania. Wymagalność roszczenia określana jest jako stan, gdy wierzyciel może postawić skuteczne żądanie, aby dłużnik uczynił niezwłocznie zadość jego roszczeniu. Podobnie wymagalność roszczenia definiuje Sąd Najwyższy, stwierdzając, że roszczenie staje się wymagalne wówczas, kiedy wierzyciel może skutecznie żądać od dłużnika zadośćuczynienia jego roszczeniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12. lutego 1991 r., III CRN 500/90, OSN Nr 7-8/1992 poz. 137). Roszczenia mogą stać się wymagalne w dniu wskazanym w treści czynności prawnej lub w ustawie, w dniu wynikającym z samej natury zobowiązania, niezwłocznie po ich powstaniu, w dniu, w którym spełnił się warunek zawieszający. Wymagalność roszczenia następuje zatem wtedy, gdy po stronie dłużnika aktualizuje się powinność określonego zachowania będącego przedmiotem roszczenia.

W niniejszej sprawie strony zawarły umowę o kredyt odnawialny, oznaczając czas jej trwania na rok, a następnie przedłużanej o kolejne 12 miesięczne okresy. W tym miejscu zaznaczyć należy, iż słuszne jest stanowisko powoda, że wspomniana umowa była automatycznie przedłużana na kolejne okresy, co było zgodne z wolą stron oraz czyniło zadość ich oczekiwaniom i interesom. Jak słusznie zauważył powód, strony podpisały umowę o linię kredytową. Linia kredytowa to produkt bankowy finansujący działalność klientów, polegający na udostępnieniu przez bank możliwości zadłużania się do wysokości sumarycznego limitu ustalonego w umowie w okresie określonym umową. Kredytobiorca korzysta z tego limitu w miarę potrzeb, co w praktyce oznacza, że wypłata kredytu nie jest obwarowana dodatkowymi warunkami i procedurami związanymi z badaniem zdolności kredytowej. Dzięki temu dostęp do finansowania za pośrednictwem linii kredytowej jest bardzo szybki, co jest jej główną zaletą z punktu widzenia klienta. W swej podstawowej formie linia kredytowa umożliwia zaciąganie kredytu w rachunku o sumarycznej kwocie ograniczonej przez wysokość przyznanego limitu, który każdorazowo jest ustalany indywidualnie w odniesieniu do każdego klienta. Linia kredytowa może mieć charakter odnawialny lub nieodnawialny. W przypadku linii odnawialnej spłacone przez kredytobiorcę kwoty automatycznie zwiększają kwotę dostępną do wypłaty – w okresie obowiązywania umowy, dlatego też kredyt może być wielokrotnie wypłacany i spłacany. Na koszty linii kredytowej ponoszone przez klienta składają się dwa komponenty: odsetki płacone od wykorzystanej kwoty zadłużenia oraz opłata za gotowość banku do wypłaty środków ustalana zwykle jako procent udostępnionego limitu. Dodatkowo należy się liczyć z kosztami prowizji przyznanie bądź odnowienie linii. Dokładnie według tego samego schematu przebiegały obopólne kontakty stron na tle realizacji umowy. Jak wskazał powód, co nie było kwestionowane przez stronę pozwaną w toku procesu, strony wielokrotnie odnawiały umowy, o czym świadczy fakt, że pozwani korzystali z przyznanego im limitu kredytowego oraz dokonywali wpłat na poczet spłaty zadłużenia. Zaznaczenia wymaga, że jak wynika z przedłożonej przez powoda dokumentacji w postaci historii naliczania odsetek, w okresie od dnia 31. lipca 2013 roku do dnia 30. czerwca 2017 r. strona pozwana dokonywała, wprawdzie nieregularnie, wpłat na poczet zadłużenia wynikającego z zawartej umowy kredytu. Jak słusznie zauważył powód ostaną wpłatę pochodzi z dnia 30. czerwca 2017 roku. W kontekście tego można zatem mówić o prawidłowym wykonywaniu przez pozwanych umowy, skoro pobierane przez nich z konta środki pieniężne były następnie uzupełniane w mniejszym lub większym zakresie. Uznać zatem należy, iż był spełniony wymóg warunkujący automatyczne przedłużenie umowy, co zresztą nastąpiło i czego strony nie kwestionowały, gdyż pozwani nadal za zgodą powoda korzystali tak samo z udostępnionego im limitu kredytowego.

Jak wskazano powyżej, wymagalność roszczeń w świetle art. 120 § 1 zd. 2 k.c. może zależeć od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego – powódkę. W niniejszej sprawie strona powodowa wystosowała do pozwanych wezwanie do zapłaty wraz z oświadczeniem o wypowiedzeniu umowy w dniu 5. czerwca 2017 r. Sporządzenie tego wezwania, jak wynika z dokumentu – historia naliczania odsetek – poprzedzał 3 miesięczny okres (od marca 2017 roku), nie dokonywania żadnych wpłat przez pozwanych na poczet istniejącego zadłużenia z tytułu zawartej umowy kredytu. W ocenie Sądu, takie zachowanie pozwanych stanowiło już naruszenie warunków umowy, dlatego też

powód miał możliwość wypowiedzenia stosunku prawnego. Z treści łączącej strony umowy wynikało, że w przypadku niedotrzymania przez Kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez Kredytobiorcę zdolności kredytowej Bank mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia, a w przypadku zagrożenia w opinii Banku upadłością klienta terminu 7-dniowego. Za niedotrzymanie warunków udzielenia kredytu uznawane było w szczególności m. in. opóźnienie w spłacie należności z tytułu Kredytu. W przypadku wypowiedzenia umowy Kredytobiorca jest zobowiązany do spłaty całego niespłaconego Kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami wynikającymi z umowy, najpóźniej następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia umowy. Strona powodowa wystosowała do pozwanych oświadczenie o wypowiedzeniu umowy w dniu 5. czerwca 2017 roku z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. Powyższe pisma zostały doręczone pozwanym w dniu 14. czerwca 2017 roku, a zatem całość niespłaconego zobowiązania postawiono w stan natychmiastowej wymagalności z dniem 15. lipca 2017 r. Pozew został wniesiony w dniu 26. stycznia 2018 roku, a zatem przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 69 ustawy z dnia 29. sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. 2016, poz. 1988 j.t.) oraz art. 75 tej ustawy, a także na podstawie zapisów umowy łączącej strony, zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę w wysokości 43.579,99 zł. Na zasądzoną kwotę składa się należność główna w wysokości 40.000,00 zł, odsetki umowne w kwocie 322,22 zł, kwota 804,44 zł naliczona tytułem opłat i prowizji bankowych oraz odsetki za opóźnienie skapitalizowane na podstawie art. 482 k.c. odsetki na dzień poprzedzający wniesienie pozwu w wysokości 2.453,33 zł

O obowiązku zapłaty odsetek ustawowych od zasądzonej kwoty należności głównej Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 482 k.c. Data początkowa, od której powód domagał się odsetek, a zarazem początek opóźnienia pozwanej w spełnieniu świadczenia, nie była kwestionowana przez stronę pozwaną (fakt bezsporny, art. 230 k.p.c.).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22. października 2015 r., w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804). Na kwotę zasądzoną od pozwanych na rzecz powoda składa się wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 3.600,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł oraz opłata od pozwu w kwocie 2.179,00 zł.

Mając na uwadze wszystkie opisane wyżej okoliczności, Sąd na podstawie powołanych w uzasadnieniu przepisów orzekł jak w wyroku.

Sędzia Aleksandra Zielińska-Ośko

Z/ odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi powoda.